

'EU heeft grote vooruitgang geboekt door tienjarenplan'

Heeft de EU wel een nieuw tienjarenplan nodig? Ann Mettler, directeur van de denktank Lisbon Council in Brussel, vindt van wel.

Van onze correspondent
Brussel

Is de Lissabon-strategie, het plan voor de EU-economie, compleet mislukt?

„Nee, daar ben ik het niet mee eens. Er is te weinig erkenning dat Europa veel vooruitgang heeft geboekt sinds 2000. Tot de economische crisis uitbraak zijn acht miljoen nieuwe banen gecreëerd. In bijna alle landen zijn er meer mensen met een diploma van een universiteit of hogeschool.”

„Het hele idee om te streven naar een kenniseconomie was ook erg vooruitziend in 2000. Het gaat om een positieve visie op de toekomst.”

Maar de uitgaven aan onderzoek (R&D) zijn nauwelijks gestegen.

„Innovatie is veel meer dan R&D. De uitgaven aan onderwijs zijn gestegen in de meeste lidstaten. In Nederland misschien niet, maar bijvoorbeeld in Polen wel, met goede resultaten. Overal bestaat nu ook het bewustzijn dat je niet moet snijden in het onderwijs.”

„En wat het onderzoek betreft: de publieke uitgaven zijn in Europa wel op hetzelfde niveau als in de VS, de investeringen door bedrijven niet. De vraag is waarom bedrijven niet investeren in onderzoek in de EU. Maar ik vind de uitgaven aan R&D overgevaardeerd, het gaat om veel meer.”

Waarom zou je doelstellingen vastleggen als ze toch niet gehaald worden?

„Doelstellingen zijn nodig, hoe meet je anders succes? Je moet wel weten waar je aan werkt, ook al haal je de doelen niet. Zo hebben acht landen wel het doel gehaald om 70 procent van de volwassenen aan het werk te zetten. En een groot deel van die nieuwe banen zijn door vrouwen ingevuld, er is nu ook meer besef van de bijdrage die vrouwen leveren aan de economie.”

Welke doelen moeten nu gesteld worden voor 2020?

„We moeten vasthouden aan die 70 procent, en misschien nog wat meer. Bovendien vind ik dat we ernaar moeten streven dat 40 procent van de leeftijdsgroep tussen 30 en 35 jaar straks een diploma van het hoger onderwijs heeft.”

Moet Brussel die doelen dan afdwingen, zoals premier Zapatero voorstelt?

„Dat is een interessant idee. Maar wie moet dat doen? De Europese Commissie probeert het wel, zoals bij het stabiliteitspact voor de euro, maar dat gaat niet goed. Echte boetes komen er niet, ook al hebben meer dan twintig landen nu een te hoog tekort. Ik zie ook niet voor me dat Brussel tegen de Spanjaarden zegt: Dit of dat moet je doen, want de werkloosheid loopt te ver op.”

„'Naming and shaming', dat helpt wel. Een Europees doel stellen, met nationale doelen erbij en dan kijken wie eraan voldoet en wie niet. Een land dat zijn economie onvoldoende hervormt hoeft ook niet meer gestraft te worden. Die straf komt vanzelf, door een lagere groei.”